

MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÚP TRẺ 4 TUỔI YÊU THÍCH HOẠT ĐỘNG ÂM NHẠC Ở TRƯỜNG MẦM NON

Nguyễn Thị Thanh Yên

Trường mầm non Đông Quan, Ba Vì, Thành phố Hà Nội

Tóm tắt: Trong chương trình GDMN thì hoạt động âm nhạc là một hoạt động học cũng rất quan trọng và rất gần gũi đối với trẻ thơ, là một trong những hoạt động học được trẻ yêu thích, tuy nhiên khi đưa các bài hát đến cho trẻ đòi hỏi giáo viên mầm non phải có sự lựa chọn sáng tạo những bài hát hay phù hợp với lứa tuổi, có ý nghĩa giáo dục từ đó đưa ra những phương pháp, biện pháp thích hợp nhằm giúp trẻ phát triển tốt khả năng cảm thụ những tác phẩm âm nhạc. Bài viết trình bày khái quát thực trạng GD âm nhạc và một số biện pháp giúp trẻ 4 tuổi yêu thích hoạt động âm nhạc ở trường mầm non

Từ khóa: Giáo dục âm nhạc, biện pháp, trẻ 4 tuổi, trường mầm non

SOME MEASURES TO ENCOURAGE FOUR-YEAR-OLD CHILDREN TO ENJOY MUSIC ACTIVITIES IN PRESCHOOL

Nguyen Thi Thanh Yen

Dong Quan Kindergarten, Ba Vi, Hanoi

Abstract: In the Early Childhood Education (ECE) curriculum, music activities play an important and familiar role in the lives of young children. Music is one of the learning activities most beloved by children. However, introducing songs to preschoolers requires teachers to creatively select age-appropriate, meaningful songs with educational value. From there, teachers must apply appropriate methods and strategies to help children effectively develop their ability to appreciate musical works. This article outlines the current state of music education and presents several measures to help four-year-old children enjoy music activities in preschool settings.

Keywords: Music education, strategies, four-year-old children, preschool.

Nhận bài: 22/06/2025

Phản biện: 19/07/2025

Duyệt đăng: 22/07/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Âm nhạc là loại hình nghệ thuật nó là phương tiện cho việc tổ chức các hoạt động giáo dục cho trẻ ở trường và còn là nhu cầu cuộc sống, là món ăn tinh thần không thể thiếu được đối với đời sống con người. Âm nhạc còn phản ánh niềm vui, nỗi buồn, khát vọng ước mơ của mỗi chúng ta.

Với trẻ ở lứa tuổi mầm non âm nhạc đóng vai trò rất quan trọng, có thể coi như một bộ phận không thể thiếu, không thể tách rời trong hoạt động giáo dục trẻ mầm non phát triển một cách toàn diện. Thông qua hoạt động âm nhạc trẻ sẽ linh hoạt, mạnh dạn, thông minh qua việc sáng tạo các động tác minh họa kết hợp khi hát và rèn luyện cho trẻ, khi vận động theo nhạc sẽ thúc đẩy sự vận động cơ thể, sự nhanh nhẹn khéo léo, dẻo dai qua các động tác.

Trong chương trình Giáo dục mầm non (GDMN) thì hoạt động âm nhạc là một hoạt động học rất quan trọng và rất gần gũi đối với trẻ thơ, là một trong những hoạt động học được trẻ yêu thích, tuy nhiên khi đưa các bài hát đến cho trẻ đòi hỏi giáo viên phải có sự lựa chọn sáng tạo những bài hát hay phù hợp với lứa tuổi, có ý nghĩa giáo dục từ đó đưa ra những phương pháp, biện pháp thích hợp nhằm giúp trẻ phát triển tốt khả năng cảm thụ những tác phẩm âm nhạc

Thực tiễn cho thấy ngay trong những giờ âm nhạc đầu năm trẻ chưa thích học hoạt động âm nhạc đặc biệt là các trẻ nam, mỗi khi đến giờ âm nhạc là trẻ lại không chú ý học hay nói chuyện riêng với bạn, không lắng nghe cô dạy hát dạy múa, không chú ý nghe nhạc, nghe hát, khả năng cảm thụ âm nhạc rất hạn chế ... nên giáo viên với mong muốn các trẻ sẽ học tốt, phải tìm phương pháp dạy học phù hợp sẽ gây hứng thú cho trẻ yêu thích tham gia hoạt động âm nhạc và các hoạt động học khác để đạt được kết quả cao theo chương trình GDMN mới.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Để nghiên cứu thực trạng hoạt động âm nhạc và một số biện pháp giúp trẻ 4 tuổi yêu thích hoạt động âm nhạc tác giả đã sử dụng một số phương pháp để thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu đó là:

- + Phương pháp nghiên cứu, phương pháp quan sát
- + Phương pháp trao đổi đàm thoại
- + Phương pháp thực nghiệm

Tác giả đã bám sát vào những kế hoạch, quy chế chuyên môn trong năm học của Phòng giáo dục và Đào tạo, của trường mầm non đã đề ra về kế hoạch tổ chức thực hiện vụ năm học của cấp học mầm non; kế hoạch số 98/KH- MNĐQ ngày

10 tháng 10 năm 2022 về việc bồi dưỡng thường xuyên đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên năm học 2022- 2023.

2.2. Thực trạng hoạt động giáo dục âm nhạc ở trường mầm non

2.2.1. Thuận lợi

* *Cơ sở vật chất:* Được sự quan tâm giúp đỡ của ban giám hiệu về mọi mặt. Nhà trường đã đầu tư trang thiết bị và cơ sở vật chất phục vụ tốt cho các hoạt động của trẻ trong đó có hoạt động GD âm nhạc.

* *Đối với phụ huynh:* Phụ huynh thì luôn yên tâm, tin tưởng, phấn khởi, gửi con để cho cô giáo chăm sóc, giáo dục, tạo mọi điều kiện ủng hộ luôn phối kết hợp cùng cô giáo và nhà trường trong mọi công việc.

* *Đối với giáo viên:* Đa số giáo viên MN đều có trình độ đại học, có phẩm chất tốt, có tinh đoàn kết, yêu nghề, mến trẻ, ham học hỏi để nâng cao kiến thức chuyên môn cho bản thân.

* *Đối với trẻ mầm non:* Mức độ nhận thức tiếp thu của một số trẻ nhanh phát triển tốt cả thể chất và trí tuệ, trẻ đi lớp đều đạt tỷ lệ chuyên cần cao.

2.2.2. Khó khăn

* *Đối với nhà trường mầm non:* Dụng cụ âm nhạc còn sơ sài, đồ dùng đồ chơi theo thông tư 02 cấp cho các lớp còn chưa đủ.

* *Đối với phụ huynh:* Đa số phụ huynh trường MN đều làm nghề nên khả năng nhận thức của một số phụ huynh học sinh còn chưa đồng đều, còn cho rằng việc cho trẻ đến trường chủ yếu là chơi chứ học vẫn chỉ là thứ yếu.

* *Đối với giáo viên:* Một số GV chưa có biện pháp đẩy mạnh tuyên truyền đến phụ huynh. Hình thức tổ chức hoạt động chưa phong phú đa dạng, chưa gây được hứng thú đối với trẻ tổ chức còn gò bó dập khuôn... Ứng dụng được phương pháp giáo dục STEAM vào các hoạt động âm nhạc nhưng còn sơ sài.

* *Đối trẻ trường mầm non:* Chất lượng trẻ nhận thức không đồng đều, khả năng chú ý có chủ định của trẻ còn kém

2.3. Các biện pháp giúp trẻ 4 tuổi yêu thích hoạt động âm nhạc ở trường mầm non

2.3.1. Nâng cao năng lực trình độ chuyên môn của bản thân giáo viên

Giáo viên mầm non xác định luôn trau dồi kiến thức, kỹ năng sư phạm, để chăm sóc, giáo dục trẻ được tốt hơn bằng nhiều hình thức để tự nâng cao năng lực bản thân như:

Giáo viên bố trí thời gian hợp lý công việc tại trường để nâng cao trình độ, năng lực chuyên

môn. Ngoài ra GV còn được giao lưu học hỏi với bạn bè đồng nghiệp trong trường và trong huyện rất nhiều trong thời gian đi tiếp thu các chuyên đề... Ở trường GV luôn tham gia đầy đủ các buổi kiến tập chuyên đề của trường và của phòng giáo dục tổ chức.

GV luôn học hỏi công nghệ thông tin, khai thác thêm trên mạng Internet các chương trình GDMN để học tập kinh nghiệm, chọn lọc có thể áp dụng cho lớp học của mình.

Giáo viên xây dựng kế hoạch tự bồi dưỡng thường xuyên cá nhân theo kế hoạch chung của trường của phòng.

Thông qua việc tự học, bạn bè đồng nghiệp tự bồi dưỡng GV nâng cao trình độ chuyên môn tích lũy được kiến thức, kỹ năng về cách lựa chọn nội dung, đề tài giảng dạy, phương pháp tổ chức linh hoạt áp dụng các phương pháp giáo dục tiên tiến để tổ chức các hoạt động âm nhạc

2.3.2. Trang trí môi trường âm nhạc gây hứng thú cho trẻ

Không gian rộng, cùng với hình thức trang trí đẹp mắt bằng những hình ảnh ngộ nghĩnh gần gũi với trẻ trên các mảng tường đã kích thích trẻ hứng thú tham gia vào các hoạt động âm nhạc hơn, do vậy việc xây dựng môi trường giáo dục có ảnh hưởng rất lớn đến kết quả giáo dục âm nhạc cho trẻ. Trong đó có môi trường trong lớp và môi trường ngoài lớp học.

Tạo môi trường âm nhạc cho trẻ rất là tốt để kích thích lôi cuốn trẻ vào hoạt động học hơn ở lớp cũng đã trang trí góc âm nhạc cho trẻ được hoạt động, sắp xếp các đồ dùng đồ chơi phù hợp dễ tìm, dễ nhìn dễ thấy và bố trí góc âm nhạc sao cho ở nơi đó tiếng ồn ào trẻ tạo ra tại góc không ảnh hưởng, làm phiền đến những hoạt động yên tĩnh ở góc khác.

Đặc biệt xây dựng góc âm nhạc trong lớp nhằm tạo điều kiện cho trẻ hoạt động cá nhân, nhóm nhỏ, theo hứng thú và nhu cầu riêng của trẻ với các hình thức hoạt động phong phú đa dạng, qua đó giúp trẻ tìm hiểu và khám phá cái mới, tích cực tìm hiểu các chức năng sử dụng của đồ dùng dụng cụ âm nhạc và rèn luyện các kỹ năng vận động khéo léo, mạnh dạn, giao tiếp, hợp tác,... cùng bạn bè.

Giáo viên còn tận dụng những đồ phế liệu như: vỏ hộp bánh bằng sắt, thanh tre, bìa cát tông, vỏ non ... để tạo ra các dụng cụ âm nhạc: bộ trống làm bằng vỏ hộp bánh sắt, những cái đàn được làm bằng chiếc bìa cát tông trang trí ngoài bằng dạ màu để thu hút sự chú ý tò mò của trẻ vào hoạt động học âm nhạc không thấy nhàm chán.

2.3.3. Đi sâu bồi dưỡng từng đối tượng trẻ

Trong quá trình tổ chức hoạt động âm nhạc, giáo viên thường xuyên theo dõi, chú ý giúp trẻ cảm thụ âm nhạc theo bản năng vốn có và kỹ năng yêu thích âm nhạc của từng cá nhân trẻ tốt, khá, trung bình và yếu để luyện tập mọi lúc mọi nơi.

Với những trẻ khá giáo viên luyện theo khả năng cao hơn. Đối với những trẻ trung bình luyện cho trẻ thể hiện tình cảm, kết hợp với trẻ yếu thì đầu tư nhiều hơn để cháu từ từ nắm bắt được những điều cơ bản và dần dần giúp trẻ hòa nhập với chất lượng chung. Đối với trẻ yếu: Giờ chơi tự do cho trẻ nghe đài xem băng hình, động viên trẻ hát theo, lúc đầu chưa thuộc hát nhảm, khi thuộc hát theo băng đài. Đối với trẻ nhút nhát: Phối hợp với gia đình động viên trẻ hát cho ông bà, bố mẹ nghe từ đó trẻ sẽ mạnh dạn hơn. Với những trẻ phát âm chưa chuẩn nói ngọng, coi trọng phát triển ngôn ngữ thông qua âm nhạc, thường xuyên sửa, uốn cho trẻ diễn đạt những từ ngữ, câu chưa chuẩn xác, yêu cầu trẻ nhắc lại, hát lại những từ khó sao cho không (nói, hát) bị ngọng. Đối với HS hiếu động, thiếu tập trung trong giờ học, GV nhắc nhở trẻ trước giờ vào lớp. Vào giờ học khích lệ trẻ chủ động tự tin tập trung nghiêm túc vào bài học. Cuối hoạt động học có nhận xét biểu dương trẻ.

2.3.4. Sử dụng các loại nhạc cụ, đạo cụ tự tạo từ phế liệu thu hút sự chú ý của trẻ

Trẻ mẫu giáo nhớ học âm nhạc là hoạt động rất cần thiết, không những tạo cho trẻ có tính nhanh nhẹn, thông minh hoạt bát, mà còn phát triển toàn diện nhân cách trẻ. Muốn trẻ hứng thú tham gia và yêu thích học âm nhạc, thì phải giáo dục cho trẻ có nề nếp thói quen tốt, trong học tập.

Qua thực tiễn cho thấy trẻ chưa hứng thú với đồ dùng, đồ chơi dạy học sẵn có của lớp. Do đồ dùng, đồ chơi quen thuộc với trẻ ít có đồ dùng mới. Cách sử dụng đồ dùng, đồ chơi chưa sáng tạo.

Vì vậy giáo viên cần thay đổi tình trạng trên bằng cách luôn tìm tòi học hỏi bạn bè đồng nghiệp qua sách báo, mạng Internet làm đồ dùng dụng cụ âm nhạc phục vụ cho hoạt động âm nhạc của trẻ đạt hiệu quả cao.

Dạy trẻ lựa chọn và sử dụng đồ dùng trực quan đúng lúc, đúng chỗ, xuất phát từ đặc điểm nhận thức của trẻ 4 tuổi, là tư duy trực quan hình tượng nên trong quá trình dạy trẻ, GV có thể kết hợp với dụng cụ âm nhạc như đàn organ, trống, phách tre, micro...

Đồ dùng trực quan phải đẹp, hấp dẫn phù hợp với đề tài, đúng chủ đề sự kiện, trẻ phải có đồ dùng trực quan giống như của cô, để thao tác cùng cô một cách nhịp nhàng.

Giáo viên hướng dẫn sử dụng, dùng đồ dùng trực quan phải đúng lúc. Khi trẻ thành thạo thì cần động viên khuyến khích, nếu trẻ lung túng thì cô hướng dẫn lại, cụ thể, tỉ mỉ, nhất là khi dạy trẻ vỗ theo tiết tấu nhanh chậm, tiết tấu phối hợp, cô phải nhanh nhẹn kiểm tra thao tác của trẻ và kết quả trẻ thực hiện.

Để trẻ sử dụng dễ dàng những dụng cụ âm nhạc đó thì tất cả những đồ dùng này đều phải ở trạng thái mở, trẻ dễ dàng lấy và sử dụng để kích thích tính tò mò ham hiểu biết lôi cuốn thu hút sự yêu thích học âm nhạc một cách tự nhiên hào hứng và thoải mái.

2.3.5. Giáo dục âm nhạc lồng ghép tích hợp với các hoạt động học âm nhạc

Thực tế giáo dục âm nhạc ở mẫu giáo cho thấy năng lực tiếp thu thẩm mỹ về âm nhạc của trẻ không thể tự trẻ mà phát triển được, mà phải qua một quá trình: Học - chơi và mọi lúc mọi nơi.

Mọi lúc mọi nơi cũng cần cho trẻ làm quen với âm nhạc. Vào buổi sáng giờ đón trẻ GV cho trẻ nghe nhạc những bài trong và ngoài chương trình phù hợp với lứa tuổi mẫu giáo. Trẻ được nghe nhiều lần sẽ cảm nhận được giai điệu của bài hát. Thích nghe hát và hát được như bạn. Hoạt động ngoài trời cũng cần cho trẻ làm quen với âm nhạc; hát những bài có nội dung theo đề tài hoặc giáo dục cho trẻ thông qua đề tài.

Ví dụ: Giờ hoạt động khám phá: “Khám phá về ngày Tết”. Trước khi vào giờ cho trẻ hát bài “Sắp đến tết rồi” hoặc “Mùa xuân đến rồi”. Qua đó trẻ sẽ được củng cố lại bài hát cũ hoặc làm quen với bài hát mới. Giáo dục trẻ biết bảo vệ sức khỏe. Dịp lễ tết đi chơi phải đi cùng ông bà bố mẹ, ăn ít bánh kẹo để khỏi bị sâu răng. Cùng trẻ trò chuyện về bài hát, giải thích cho trẻ về nội dung lời ca, có âm nhạc nhận thấy trẻ thích thú hơn làm cho hoạt động thêm nhẹ nhàng, thoải mái. Từ đó nhận thấy trẻ rất thích được dạo chơi, trẻ nhanh nhẹn, hào hứng tham gia vào các hoạt động, còn giúp trẻ củng cố lại kiến thức đã học hoặc làm quen với bài hát mới giúp trẻ vào giờ học âm nhạc được dễ dàng, tự tin hoà mình cùng cô.

2.3.6. Ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động dạy học âm nhạc

Giáo viên tìm tòi những nội dung và những thông tin cần thiết để thay đổi hình thức, gây hứng thú cho trẻ nhằm phát huy tính tích cực cho trẻ.

Do vậy giáo viên thường xuyên vào các trang web như: youtube kids, zing.mp3 ... để tìm các tư liệu phù hợp với nội dung bài dạy sau đó làm các hiệu ứng với hình ảnh, ảnh động, sdile show,

video clip kết hợp với các phần mềm: powerpoint, auditions sử lí hình ảnh, cắt nhạc và sử dụng trong bài dạy.

Ví dụ: Ở chủ đề động vật: Bài hát “Chú voi con ở Bản Đôn” Sử dụng đoạn clip “chú voi đang kéo gỗ”. Hay với chủ đề quê hương đất nước Bác Hồ: dạy bài hát “Đêm qua em mơ gặp Bác Hồ” Có thể kết hợp cho trẻ xem clip “hình ảnh Bác Hồ với các cháu thiếu nhi” Trẻ có thể vừa hát vừa quan sát giúp trẻ nhớ nhanh hơn và tiết học của trẻ sẽ thêm vui nhộn và sinh động hơn.

2.3.7. Giáo viên tăng cường kết hợp trao đổi với phụ huynh

Ngoài những kiến thức cơ bản, những kỹ năng sống, khả năng học tập, nhận thức của trẻ và đặc biệt là công tác cùng phụ huynh kết hợp để giáo dục trẻ học tốt hơn hoạt động âm nhạc

Đầu năm học những buổi họp phụ huynh, đặc biệt là buổi họp phụ huynh đầu năm học, ngoài các nội dung của cuộc họp tuyên truyền cho phụ huynh biết được tầm quan trọng của chương trình GDMN đối với trẻ mẫu giáo có rất nhiều các hoạt động học trong đó có hoạt động âm nhạc cũng rất quan trọng thông qua hoạt động giúp trẻ phát triển toàn diện và phát triển nhân cách trẻ.

Tóm lại việc tuyên truyền và phối kết hợp với phụ huynh trong giáo dục trẻ là một biện pháp không thể thiếu khi giáo dục cho trẻ. Bởi chỉ có làm tốt công tác tuyên truyền, giáo viên mới nhận

được sự hỗ trợ nhiệt tình của quý bậc phụ huynh đồng thời cũng thông qua công tác này, phụ huynh sẽ hiểu rõ hơn tầm quan trọng của GDMN.

III. KẾT LUẬN

Qua việc giáo dục cho trẻ 4 tuổi hoạt động với âm nhạc trong chương trình GDMN có thể rút ra một số kết luận như sau: Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, tâm huyết với nghề. Có nghệ thuật tổ chức cho trẻ hoạt động âm nhạc sáng tạo trong bài dạy, luôn tìm tòi và kiên trì để tìm ra phương pháp dạy đổi mới, phù hợp với từng chủ đề, chủ điểm. Giáo viên phải có hiểu biết lồng ghép tích hợp hoạt động âm nhạc với các hoạt động học khác. Giáo viên phải nắm được đặc điểm tâm sinh lý của trẻ 4 tuổi. Quan tâm đến từng trẻ và hiểu được một số tâm tư nguyện vọng riêng biệt của từng trẻ, luôn tôn trọng trẻ, từ đó cuốn hút trẻ vào các hoạt động một cách tự nguyện. Sưu tầm và làm đồ dùng tự tạo đa dạng về hình thức, kích thước màu sắc, phong phú chính xác về nội dung, phù hợp với từng yêu cầu của từng đề tài và đảm bảo an toàn. Bài báo làm rõ thực trạng giáo dục âm nhạc cho trẻ 4 tuổi ở trường mầm non đồng thời đề xuất 7 biện pháp giúp trẻ hứng thú học âm nhạc. Trong quá trình giáo dục âm nhạc cho trẻ 4 tuổi các GV MN cần kết hợp tốt các biện pháp đề xuất trên thì sẽ giúp trẻ phát triển toàn diện đức trí, thể, mỹ trong giáo dục ở trường mầm non đáp ứng Chương trình GDMN hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết số 29-NQ-TƯ về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32-TT-BGDĐT về ban hành Chương trình Giáo dục mầm non mới*. Hà Nội,
3. Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội (2022), *Kế hoạch số 98/KH- MNĐQ ngày 10 tháng 10 năm 2022 về việc bồi dưỡng thường xuyên đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên năm học 2022- 2023*. Hà Nội